ლახტი

№ 13 კვირა, 1 ივნისი. | ერთი წლით ჟურნალი ღირს 2 მ. 50 კ., ნახევარი წლით 1 მ. 25 კ. წერილები და ფული უნდა გამოიგზავნოს შემდეგის ადრესით: Тифлисъ. Мухранская 12, для журнала „ЛАХТИ“. | ფასი 5 კაპ. № 13

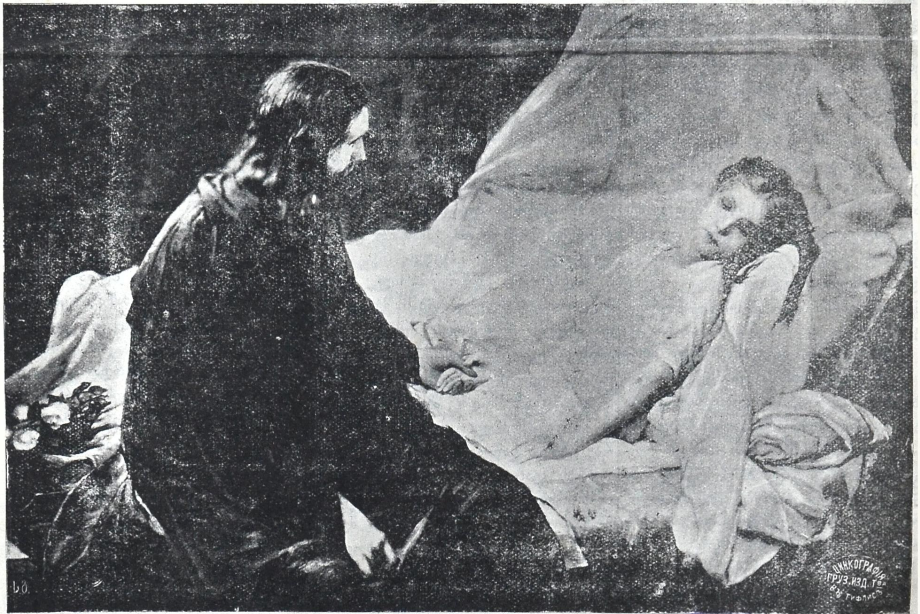

ქრისტე ავადმყოფთან - ნახატი კრამსკისა.

6390

სახელობის ბიბლიოთეკა-მუზეუმი
Библиотека-музей имени Акад. И. Гришашвили

ჩემს მტანჯველს

შენთვის ამ ჩემს ჩანგს ვატირ-ვაკვნესებ,
შენთვის თვალით მდის ცრემლი მდუღარე;
შენთვის ვიტანჯვი, ვიწვი და ვდნები
და შენ გამო ვარ მე მგლოვიარე!

ნეტა ვიცოდე, რად გსურს ვიტანჯო,
რად გსურს დამაგდო მარტო, ობლადა;
რად გსურს, ვით გულ-ქვა ულვთო მტარვალმა,
მომსპო, გამაქრო ამა სოფლადა?!

ნუ თუ აწ მაინც არ შემიბრალებ
და სულს სიმშვიდეს არ დაუბრუნებ?!
ნუ თუ აწ ამ გულს შენგნით დაკოდილს
ერთ წუთ სიამეს აღარ არგუნებ?!..

პასუხს არ მაძლევ... სჩანს არ მიბრალებ...
მაშ, სჯობს მოგშორდე, ჩემო მტანჯველო!
შენც მოგშორდები, შენც გაგეცლები
დაუნდობელო წუთი-სოფელო!..

ალ. ჩახუნაშვილი.

ცხოვრება და მოღვაწეობა „პეტრე მოციქულისა"

ეს „დიდებული" გვამი დაიბადა სოფელ სამტრედიაში (ეხლა დაბაა), რომელიც განგებამ მამით გლეხად დაბადა და დედით კი აზნაურად. მამა მისი,—ლაქლაქა პავლე, ასე ეძახდნენ განსვენებულს,—თუმცა გლეხი იყო, მაგრამ გლეხობისა არა ეცხო-რა, არც გარეგნობით და არც ხასიათით. შრომა და კეთილ-სინდისიერი გარჯა მის ტიბიკონში არ ეწერა. გათენდებოდა თუ არა, მოიმარჯვებდა ხელში სქელ ბზის ჯოხს და ესტუმრებოდა სასოფლო დუქანს და თუ ვინმე საკბილო შეხვდებოდა, სიამოვნებით დაალამებდა ხოლმე მეზობლებისა და ქვეყნის ჭორვაკილვაში.

საზოგადოდ, პავლეს მიზნად არასოდეს არა ჰქონდა დასახული ფიზიკური შრომა, როგორც სხვა გლეხებს. იგი უფრო წააგავდა მოყიალე უქმ აზნაურს. სამუშაო იარაღი, როგორც მაგალითად, ხარ-ურემი, სახნისი, ფარცხი და სხვა ამგვარი, მის ოჯახში არავის უნახავს და ან რისთვის დასჭირდებოდა, როდესაც გაქნილი პავლე ადვილად ახერხებდა მოზიარეს (მოიჯარადრე) შოვნას მიწის დასამუშავებლად მოზიარე, რომელსაც ვალად ედვა მოხვნა, დათესვა, ორჯელ გათოხნა და მოტეხვა, სიმინდი თუ ჩალა უნდა გაეყოთ შუაზე და აგრეთვე მოზიარე გლეხი ვალდებული იყო საკუთარი ურმით პირველად პავლეს ოჯახში მიეზიდნა, ჩაეყარა სიმინდი სასიმინდეში, დაეზვინა ჩალა და ყველაფერი თავ-თავის ადგილზე და შემდეგში კიდევ თავის წილისთვის უნდა მიეხედნა. თუ წვიმა დაუსველებდა უპატრონოდ გაშვებულ ხვავს, ან საქონელი წაუხდენდა, ამას არ დაგიდევდა გაუკითხავი პავლე.

დადგებოდა ზამთარი თუ არა, მოზიარის ვალდებულობას შეადგენდა ახალისა თუ ძველი ღობის გალობვა-შეკეთებას. იმისსავე მოვალეობაში იყო წნელის მოჭრა, მიზიდვა და საზამთროდაც შეშის დაპობა მუქთად. მართალია მეზობლებს ებრალებოდა საწყალი ტალაბაძე (მოზიარის გვარია), მაგრამ ვინ იყო იმის გამბედავი, რომ რაიმე ეთქვა მოზიარისთვის.—პავლეს ყბაში მტერი ჩავარდაო ასე იტყოდა ხოლმე სოფელი.

სიკვდილის შემდეგ პავლემ მემკვიდრეობით გლეხი ტალაბაძე დაუტოვა თვის „სოციალისტ" შვილს პეტრეს და დღესაც იყვლიფება

აი, ასეთი იშვიათი გამყვლეფი და სხვისი შრომით ნაკვებ ოჯახში იშვა ჩვენი „სასიქადულო" ყრმა პეტრეც, რომელმაც თითქმის ბევრად გადაამეტა კიდეც მამის დაწყებულ კვალს.*) ყრმა პეტრემ ქართული ანბანი ოჯახში შეისწავლა, შემდეგ შეიყვანეს ეწერის სასოფლო სკოლაში და ორი თუ სამი წლის შემდეგ მამამ მიაბარა ქუთაისში სამოქალაქო სასწავლებელში. „კურსოვნიკობის" შემდეგ უკვე კარგად მოცვეთილი პეტრე მამის სურვილით ბოქაულის ან აბლაკატის კარამდი უნდა მიჩოჩებულიყო, მაგრამ პირველი არ ინდომა, ხოლო მეორე სცადა რამდენიმე ხანს და რა კი დაატყო დუშაში არ მოსდიოდა ეს ხელობა, მამას ვალი აღებინა და რუსეთში გაემგზავრა იმ იმედით, რომ სწავლა განეგრძო, მაგრამ ცოტა ცოდნამ ულალატა და ერთი თუ ორი წლის შემდეგ სამშობლოში დაბრუნდა და აქ გახსნა წიგნების სავაჭრო მაღაზია (რა თქმა უნდა სხვის ფულებით). არ გასულა დიდი ხანი, რომ გაკოტრდა და მაღაზია მიკეტა. მაშინდელი აღებული ვალი დღესაც გადაუხდელი აქვს. ამის შემდეგ თავი ამოყო ტფილისში და რომ სამწერლო სული და მისი მნიშვნელობა შეესწავლა, „ივერიის" რედაქციაში შეძვრა, როდესაც მისგან ათვალისწინებული ილია რედაქტორობდა. სწორედ ამაზე იტყვიან: „ობოლო ვის აგინებო, ვინც გამზარდაო".

„ივერიასაც" განშორდა. შემდეგ ვხედავთ ამიერ-კავკასიის რკინის გზის უმთავრეს სამმართველოში მოხელით. აქაც მალე თავი მიანება და გადასახლდა რუსეთში ერთ თავის ნათესავთან. განვლო ცოტა ხანმა და „სევერნი კურიერში" ამოყო თავი და როდესაც „კურიელე-

*) რომ იტყვიან ქართულ ანდაზასა: „დედა ნახე, მამა ნახე, შვილი ისე გამონახეო". ალბად ჩვენი პეტრეც ცხონებულ თავის მამას ემგზავსებია

ასოთ-ამწყობი.

ბმა'' ნედაუჩივში გიმნაზისტის სახელი დაარქვეს, პირი ისევ ჩვენკენ იბრუნა და შეიხიზნა ქუთაისში. მან თავი აიმაღლა – მე ,,კურიერისტი' ვარო და რას მიქვიან ქართული ლიტერატურა, ან ვინ კითხულობს იმასაო.

მარტოთ-მარტო ,,კურიერისტის'' სახელმა შორს ვერ წაიყვანა და მიაშურა ბაქოს. ცოტა ხანს მგონი ქალაქის სამართველოში მსახურებდა. შემდეგ სხვა და სხვა ნავთის კანტორებში და რომ ვერსად ვერ შეეგუა, იძულებული იყო ბაქოც მიეტოვებინა. ამავე ხანებში შეირთო ცოლი და ერთიც უკანასკნელად ცოლის მამულში, ტამბოვის გუბერნიაში, სცადა ცხოვრება. მაგრამ ჩვენდა სამწუხაროდ, იქიდანაც მალე დაბრუნდა და აი ეხლა ტფილისიდან მგონი აღარსად წავა. „პეტრე მოციქული" ჯერ კიდევ ახალგაზდაა, დაახლოვებით ორმოცდა სამი წლისა იქნება. ,,შრომის უნარი'' ბევრი აქვს კიდევ და თუ ვიცოცხლეთ ბევრს გავიგონებთ მისგან ,,ბრძნულ დიდებას'', როგორც მაგალითად საფლავში ჩაყურყუმელავების ისტორიას, ქართველების ცინიკურ დაცინვის ლექციას, ტერიტორიის არ ქონას და ათასი ამის მსგავსი, რაც ერთი სიტყვით, ჩვენ ეროვნულ სიამაყეს ზიანს მოუტანს.

ურდული.

კალამს

გადავლახე ტყე და ველი,
გადვიარე მთა და ბარი;
ვერსად ვპოვე, ოჰ — კალამო,
შენებრ წმინდა მეგობარი!.

გთხოვ კალამო, არ დადუმდე,
ხალხს პირნათლათ ემსახურო,
მტერს დაესო მკერდში ისრათ,
ჩაგრულს გული გაუხარო.

სადაც ბნელი დაინახო,
გაიელვე, შუქი ჰფინე,
რომ ჩაგრულმა გზა გაიგნოს,
და აღთქმული ნახოს მხარე.

გადავლახე ტყე და ველი,
გადვიარე მთა, გორაკი,
ვერსად ვპოვე, ოჰ — კალამო,
შენებრ წმინდა და სპეტაკი'.

ა. საჩხერელი.

ძველი ალბომიდან

მღეროდა იგი: მეც იქ ვიყავი
და ყურს ვუგდებდი იმის სიმღერას,
ისმოდა მასში ციური ჰანგი,
და აღმიძრავდა გულში ტკბილ ძგერას.

ნეტარი წუთი... ვით მოგონება
გარდაუვალი სიყვარულისა,
ან ვით ოცნებათ ნაზი სიზმარი,
და სინამდვილე სიყვარულისა.

დრომ გადირბინა, ვით ქარიშხალმა
უსამზღვროების მოჰფარდა ველსა,
ოცნება გაჰყვა მისს ფრთათა შრიალს,
და გული ჩემი დაშთა ნაღველსა.

რა გინდ ვიცოცხლო მარადის ვფიცავ
ვლოცვიდე იმა წუთს სანეტარსა
არ დავივიწყო, თაყვანსა ვცემდე
მას, ჩემი გულის უშრეტ ნექტარსა

გ. ნამორაძე.

ვინ არის ოჯახის უფროსი

(სცენა სცენისათვის)

ძალიან შორიდან მოსული ამავია, მაგრამ ჩვენშიც მშვენივრად გამოდგება.

სულ ერთი კვირის ჯვარდაწერილი ახალგაზდა ცოლ-ქმარი ერთ დილას ერთობ გა'უტულები გამოვიდნენ საწოლ ოთახიდან და ზურგშექცევით მიუჯდნენ ჩაის სუფრას.

იქვე ვაჟის მამაც იჯდა და ეს რომ შენიშნა, ულვაშებში ჩაიცინა და შვილს ფეხი წაჰკრა.

შვილმა არც აცივა, არც აცხელა და ამ სიტყვებით მიმართა მამას:

— მამა! ვინ არის ოჯახში უფროსი—ქმარი თუ ცოლი?..

შვილისა და ძრლის გაბუტვის ამბავი სცნო მამამ და უთხრა შვილს:

— მაგის ახსნა ასე შეგიძლიან. წადი ახლავე, უთხარი მოურავს, წაიყვანე ასი ქათამი და ორი ცხენი. ერთზე შეჯექი, მეორეზე ქათმები გადაჰკიდე და გაჰყევი ქალაქს. ყოველ ოჯახში იკითხე—ვინ არის ოჯახში უფროსი-თქო. სადაც გითხრან—ცოლიო, დაუტოვე ქათამი და სადაც—ქმარიო, იქ ცხენი დასტოვე.

— მერე—ასი ქათამი და ორი ცხენი!?..

— ჰო, ჰო, სწორეთ ეგრე ..

ადგა შვილი და ორი ცხენით და ასი ქათამით ქალაქის ერთ გძელს ქუჩას გაჰყვა... ჩაიარა ბოლომდე სულ და ერთი ქათამი შერჩა და ცხენი კი ორივე. ქუჩის ბოლოში ერთი უკანასკნელი ქოხი იდგა, ამ ქოხსაც მიადგა.

— ვინ არის აქ ოჯახის უფროსი?!.

— მე გახლავარ, ბატონო! უპასუხა კარზე მომდგარს კაცს.

— დამიმტკიცე!

— შე დალოცვილო, ამას რა დამტკიცება უნდა. მე თუ არ მიჯერებ, აგერ ჰკითხე ჩემს დედაკაცს და გამოიყვანა ცოლი.

— დიახ ბატონო, ოჯახის უფროსი ჩემი ქმარია.

— ძლივს' — დაიძახა ყმაწვილმა. — აბა ამოირჩიე ამ ორ ცხენში რომელი გინდა.

— თუ ამისთანა სიკეთეს მიშვრები, ეგ წაბლის ფერი ცხენი მიბოძეო.

— წაიყვანე, ღმერთმა მოგახმაროს.

ამ დროს ქმარს ცოლმა რაღაც ყურში ჩაუჩურჩულა, ქმარმა თავი დაუქნია და ყმაწვილს უთხრა:

— თუ თქვენი მოწყალება იქნება, ის მეორე, ლურჯი ცხენი ..

— არა, ქათამი ინებეო!

მეასე ქათამიც აქ დასტოვა და შინ დაბრუნდა ორი ცხენით.

. . . . . .

უკაცრავათ... სანამდი ამ ამბავს წავიკითხავდი, უნდა გამომეცხადებინა, რომ ცოლები დარბაზიდან გასულიყვნენ. თვარა შინ რომ დაბრუნდებით ამაღამ, ვინ იცის, რამდენი ქმარი შემომიკურთხებს.

დათიკელა.

ვაშა!.. ვაშა!..

შუა ღამეა!.. ვიშ!.. რა ღამე!..
ელავს,
ღელავს,
მთვარე ნაზ შუქ მოკამკამე!..
—
შეჰკვეცია ფრთა კაეშანს
და სიმძლავრე გარნდანქეშანს!..
—

ტყე შრიალებს, და ბულბული
გალობს,
ლალობს,
ტრფობით სევდას მოკლებული!..

—

ვარსკვლავთ გუნდი ცის სივრციდან
ზღვის ტალღებში სხივებს ჰკარგავს,
ზღვის ტალღებში დანავარდობს,
გაზაფხულის გვირგვინს ჰქარგავს!..

—

ზღვის ფერი ნიქრის ფერ ზვ·რთს
სჩეხს და იჭერს გაბედულად,
ზვირთთან ერთად ღამის სიოს
ჰკონავს და ჰკრავ თაიგულად!..

—

რაც არს ქვეყნად: მიწას, თუ ცას,
ყველა ჰმართავს მეჯლიშს, ზეი ს,
და გაზაფხულს წრფელის გულით
უგალობენ ზეციურ ჰიმნს!..

—

ვიშ!.. ბუნებამ ვარდთ ბუჩქნარი
ააყვავა, ათამაშა! .
მაშ, საერთო ფერხულისთვის
გაზაფხულო, ვაშა!.. ვაშა!..

დ. საქარელი.

რისთვის მიყვარხარ!

როცა ცხოვრებით გულ-დატანჯული
სატრფოს ალერსში ვეძებდი შვებას,
როცა მისგანვე არ მიღებული
ცრემლით ვსტიროდი ამაოებას;
როს ვშორდებოდი უგანსვენელად,
სატრფო-სამშობლოს და მამქრალ კერას
ხელ აპყრობილი ზეცას შევსთხოვდი,
მისგან ველოდი დახსნას და შველას.
მაშინ გამოჩნდი შენ, დრუბლის ქულაგ,
მარტოდ-მარტოკა, ჩემებრ ეული;
ცისა სივრცეში მოხეტიალე,
ვით მწირი სადმე გზა-დაბნეული.
შენ შემოგტირე ჩემი ვაება:
რა სიძნელეთ, რა გულ-საკლავათ
და, რა ვიხილე... უცბათ გადიდდი
და დედა-მიწას გაეკარ შავათ.
...და ცრემლათ იქეც...
...მიწას სტიროდი...
ოხ!.. ის ცრემლები, ვით ჩემი ცრემლი,
ერის სამსხვერპლოდ გამოზრდილიყო
და ერთ დროს ჩემი სიცოცხლის გრძელი,
ეხლა ჩემსავით დაწყევლილიყო.
და იმ ცრემლებმა, დრუბლის ცრემლებმა,
კვლავ დამიბრუნეს სულის სიმშვიდე,
და მინდა მეცა, ცრემლით გაზრდილმა,
რომ მასთან ერთად ცრემლებსა ვღვრიდე.
და ჩვენ, ორივემ, მიწა ვიტიროთ,
ვიტიროთ მიწა, მიწა ცრძნეული,
ჟამთა ბრუნვაში, ცრემლათ დამდნარი
სევდის ბურუსში გამოხვეული.
აი, ხომ ხედავ რისთვის მიყვარხარ!
არ გაგიკვირდეს, როცა დავქროდე
და დრუბელთ შორის მოხეტიალე
შენ გიცქერიდე, შენ შემოგტრფოდე,
შენებრ ვსტიროდე!..

ლადო.

მესტვირული
(ლანჩხუთისათვის)

ვერ მოვისვენე, არ იქნა,
ავიღე გუდა სტვირია,
ღმერთო, მომეცი შეძლება,
ლექსები ბევრი მჭირია!
სიმონ ფირცხალაშვილსა
უნდა მიუძღვნა ქებანი:
ერთი წელია მოვიდა,
აღარ გვეღირსა შვებანი;
რკინის გზის მუშებს, საწყლებსა,
არ ინდობს, მუდამ ატირებს,
უმფროსობისა კილოთი
უბრძანებს, მუდამ აშინებს.
ზოგნი ადგილით განდევნა,
საქმე ქნა საძაგელია,
ასე მოქმედებს, იცოდეთ,
ეს გაიძვერა მელია.
მას მხარს უდგანან დამცველათ
მუშები, მუშის მტერია,
ჯაშუშობასა ჩვეულნი,
ჭკუით და აზრით შტერია;
ეს არის: ბიჭი გ ორგი,
მეორე დიდი ალექსი,
მუშებს ასმენენ ხშირ-ხშირად,
მიტომ უძლევნი მათ ლექსი;
„დაროჯნი მასტერს“, ბატონსა,
ფეხს ბანენ, მუდამ ჰკოცნიან,
და მართალ მუშებს დასმენით
ითხოვენ, გარეთ ისვრიან;
ძლევენი მიაქვთ სიმონთანა,
გაიდვეს გრძელი ხიდია,
ჯაშუშობაში ჩვეულ ებს
აღ რ აქვთ შიში, რიდია;
სიმონიც იმათ უჯ რის,
ბოროტი, შმაგი, ფლიდია,
მუშების დევნა-წვალება
იმას ფეხებზე ჰკიდია.
ასე ვიხრჩობით მუშები,
ცრემლით სავსე გვაქვს თვალები,
„ლახტო“ უცხუნე ჯაშუშებს,
შენ მადლსა ვენაცვალები!

თა—რა.

სხვას უთხარი?

ვარდი გთხოვე — გამიღიმე,
გამიღიმე და მითხარი:
„ჰა ინებე ჩემო კარგო,
საბუთია უტყუარი“.
გამოგართვი გულს ჩავიკარ,
გულს ჩავიკარ ნაჩუქარი,
დრო გავიდა, და როს ვნახე,
დამხვდა უკვე ის დამჭკნარი.
გევედრები ნუ მიმალავ,
ნუ მიმალავ და მითხარი,
მე რომ ვარდი გადმომეცი
ეს შემთხვევა სხვას უთხარი?

ნ. დავითიშვილი.

მე

რამდენს მამცირებთ, ჭკიას მიწოდებთ,
რა დენს მომმართავთ წუმპე ტალახით;
იმდენს ჩემს გამო სიმწარეს ჰგვრებთ,
თქვენც ჩემიან მოსთქვამთ ვაი-ვაგლახით.
ჩასაქოლავათ რამდენ კენჭს მესვრით,
იმდენს მკვეთრი ხმლით გიდგებით წინა;
ჩემს წმინდა-წმინდას რამდენჯელ ჰსვრით
იმდენ თქვენ გულ-მკერდს მოხვდება რკინა.
მე, პაწა კაცი, სწავლა, ქონებით,
არსად არ ძალ-მიძს ვიყვე მონებით,

გახსოვდეთ კაცს აქვს თავ-მოყვარება,
და თვისი ღტოდგით მას ემყარება...

ირ. ტოფაძე.

აზირებული ამბები

(სცენა)

თელი დუნია მერექეთი გაიძახო-და, ოფილის ქალაქისთანა მშვენი ერი სანახავი ქვეყანა, თელი ჩკენი კამკასიაში არ არისო. მე ვიფიქრე ისთე რავა მოვკვტე ერთი ქალაქი ვერ ვნახო-თქვა და გამოვეწყე წა-სასვლელათ. შევიკერე ყვითელი ჩოხა-ახალუხი, ბაშლაყი, წუღა-სა-ცვეთი. ასთე რომ გამოვეწყვე ბრან-წივით, ჩემო ბატონო. ჩავიდე ჯი ბეში ორი წითელი თუმნიანი, ჩავ-ჯედი მაშინაში და სულ ბრიგინ-ბრიგინით, რიხინ-რიხინით, გზიკინ-გზიკინით, რიწკინ-რიწკინით ხვლექა მოვადინე თბილისში. გაგონილი მქონდა, თელი ჩვენი ბიჭები ლახა-ლოვკას რომ ეძახიან, იქინეი აქვთ ყველას სახლიო. რომ გამოვედი სტანციიდან ერთ კაცს ვკითხე, დე-და ნუ მოგიკვდება:—სეით არის ლახალოვკა თქვა? იმან მითხრა: „აი ხიდი რომაა, იმაზე გადაიარ ევო და მერე ლახალოვკა არისო". მად-ლობელი ვარ ჩემო მამა-თქვა და გადევიარე აი ხიდი.

გევიხედე ერთი ჩვენებური გამო წყობილი კაცი ქე მოდის ვინცხა. „გამარჯობა შენი ძამია თქვა". „გაგიმარჯოს ღმერთმან ჩემო ბატო-ნიო." „მეგრელი ხარ შენ ძამია მეთქი?" „დიახ მეგრელი ვარო". „სეით მიდიხარ მერე ასთე გაჩქარე-ბული თქვა?" „აგერ თეთრ სახლებ-ში ლექციას კითხულობენ უფასო-და, იქინე მივდივარო." მე ვიფიქრე ეგებ იქინე ვნახო ჩვენი ბიჭები თქვა. დეიცა ძამია, მეც წამოვალ თქვა და წევედით. შევედით შით, ერთი პატიოსანი კაცი ქდანა და ლაპარიკობს, მარა რას ლაპარი-კობს. უკეთეს ლაპარაკს გეიგონებ თუ? არ შეგჭამოს ჭირმა. მოყოლია თლა ჩვენი მუშების თავ-გადასავალს, და მოსთქვამდა: მუშებმა ასთე უნდა

თევზით მოვაჭრე.— ნახატი კ. ქავთარაძისა.

მეიქცესო და ასთევო. ცხოვრება ამფერია და ამფერიავო."

თუმცა მე ყველაყაი ვერ გევიგე, მარა მაინც მადლობას მოვახსენებ, რადგანაც ჩვენი საწყალი მუშებიზა ასთე შესტკივა გული. ეს პირველათ ვიყავი და მიორეთ რომ მივალ, მაშინ ბოდიშს მევიხდი და ვეტყვი რომ ამიხსნას აი: პრინციპი, ფიკ-ტური, ფაქტური და მაშინ მადლო-ბას ვეტყვი კი არა, მუხლებზე კი-დო შვიდჯერ ვაკოცებ მისთანა გა-ნათლებულ კაცს.

ბოლოს მორჩა ლაპარიკს, წამო-დგა და გამოაცხადა: „საჭიროა უფრო მეტი ხალხი დაესწროს ლექ-ციასო. კიდო ზეგ მოდითო" და წევიდა. მე გამოვედი გარედ, ერთ მოსახვევში გავჩერთი და ვიყურყუ-ტებოდი აქეთ-იქით. გეიარა ცოტა

ხანმა, მომესმა ჩვენებური სიმღერა: ური... ოჰო... ური... ოჰო... რე... რე... რა... მარა სეითაა, ვერ ვეგებე. კარგად დოუგდე ყური თურმე აგერ ჩამძვრალა ქვეშ თელი ქვეყანა და მისთანა ამბავი აქვენ, რომე გოუშვი და ოუარე. მე ვფიქრე აქანე მაინც [illegible]ალ რომე მაშინათვე სული ამომშვეს თქვა. გადავიწერე პირჯვარი და ვშველიპე შით თავი. ჩქვედი ჩემო ბატონო თუ არა, ერთი აქედან დემებრდღვნა, მიორე იქიდან, გამწიეს და გამომწიეს. თურმე აქანე ყოფილა თელი ჩვენი ბიჭები: გოგია, ბესიკა, სერაფიონა, ჯიმშეთა, ივანიკა, მოსიკელა და სხვაი კიდო ბრავალი. ამომიყუდინეს გვერდში და შეუდექით ქეიფობას.

გევიხედე აგერ ჩამომჯდარა მეგრელები, დოუწყვიათ სიმღერა „სიჩერჩელა“ და ისთე გეიძახოდენ ვა... ვა... ვა.. ს გეკონებოდა ვინცხა მომკვტარა და ასვენებენო. აგერ ჩამომჯდარა რაჭველები, დოუწყიათ სიმღერა: ვო... დე... ლია... დე... ლია . ვოოო... ქვე .. ქვე... დი... ლა... დე... ლავოოო. ასთე გეგონებოდა დასცინიან ერთი მიორესო აგერ ჩამომჯდარა ქართველები დოუწყვით სიმღერა: ჰარი... არა... ლი... ჰრა... ლი. . ჰეეე.. ჰე... ე... ჰე...-ს გაიძახოდენ, გეგონებოდა მეჯოგე ცხვარს მიდენისო. აგერ ორი რუსი დამთვრალა, უნდოდათ ზეით ასვლა მარა არყის სული ისთეულე ექაჩებოდა და ისთე მოგორდებოდენ აი კიბეზე, რომა გეგონებოდა ერთი მიორეს აჯავრებენ, რომელი უფრო ჩამოგორდებაო. მე უთხარ ჩვენ ბიჭებს: ბოშო აქანე [illegible]რო იხრჩობით ღვინით და პრაწავთ თვალებს, არ ჯობდა ლექციაზე შესულიყავით და თქვენი ცხოვრების გზა-კვალი გაგეგოთ თქვა? შენ ამ ღვინოს მოკიდე ხელიო. მე გავნაბე სული მტყუანივით. ბოლოს მოვრჩით ქეიფობას და ყველაყაი წაჩიკჩიკდენ სახლებში.

მეორე დღეს, კვირეს ნასადილევს გოგიამ მითხრა, ამეღამ ლახალოვკის ტრიატში წარმოდგენაავო და იქინე წევიდეთო! კაი შენ გენაცვალე თქვა და წევედით. მიველით ტრიატში, ვიყიდეთ ბილეთები და გემევიჭიმეთ სეკლეტერივით პირველ რიგზე. დოურეკუნეს ზვონოკი, ჩამოფარებული ტილო ეიხადა და დეიწყო წარმოდგენა. ილაპარიკეს ჯერე: „შენ რეიზა მიღალატე მარინევო, შენ რეიზა წაყევი ოტიასო, შენ არა ხარ ჩემი დაო..“ ილაპარიკეს ხან ასთე, ხან ისთე. მერე გამოვარდა ერთი კაცი სვლიქა ამ ქალს ხანჯალი და გააგორა მუსაქასავით: გაჭოვარდა მიორე, ბრიგა ამ ქალის მკვლელს მაჭახელაი და დაახეთქა მკვახივით. ამ დროს შეიქნა ჩვენს უკან ერთი ვაი ვუი, ყვირილი და გინება ხან რუსულათ და ხან ქართულად. ამ დროს გადმოხთა ერთი კაკარტიანი ბიჭი, გამოყვა იმას მიორე ფსხვილი კაცი, ოუსვეს ამ ყვირალა ყაზირალებს და გარეკეს გარეთ ცხვარივით.

გოგიამ მითხრა: „ბიჭო, შენ რამ გადაგრია, მაგენი ავარები არისო. ახლა ახალი გამგეობამ ძაანი შეცვალა წესრიგი თვარა, წინეთ მისთანა ამბავი იყო, რომე თმის ვასაწეწიო.

იყივლა მამალმა და წარმოდგენაც მორჩა. წარმოდგენა ძაანი მომეწონა, ძაანი იყო. უწესო ხალხი რამდენიმე ქე დაიარება მარა ახალი გამგეობა მალე მოკურცებიებს მაგენს იქიდან.

ახლა ვსთხოვ იმ ტრიატის გულ-შემატკივრებს, ეცადონ როგორმე წარმოდგენა თავის დროზე მორჩენ, თვარა უძილობის გამო დაამთქნარებს ვინმე, ქე ჩაყლაპავს იქაურ შემოსავალს და მერე მიზდიეთ კუდში.

ა. ძაძამია.

სიმღერა

(ვუძღვნი უცბათ ნახულ კნიაჟნას)

ტანათ ძვირფასი რამე ხარ,
თვალადათ უკეთესია,
უხვათ ბუნებას სიკეთე
სულ შენზე დაუთესია.

ბროლივით თეთრი კბილები
ლამაზ ტუჩებში კრთებიან,
შავი თვალები მგზნებარე
ღვთის საიდუმლოს ხვდებიან.

წარბები ეშხით სავსენი
თეთრ ღაწვებს დასჩერებიან,
ყოველი მათი მხილველნი
სამოთხის მსგავსად სტკბებიან.

თამამი, ნაზი, ნარ-ნარი
ზრდილობიანი ქებულა,
ალვსილი ყოვლის კეთილით
ზეგარდმო მადლით ცხებული.

რაჭველი შურდული.

საგოდიმო წერილი

26 მაისს ძმ. ზუბალაშვილების სახალხო სახლში დანიშნული იყო სალიტერატურო დილა ლექციით, რომელშიაც მონაწილეობას ღებულობდნენ ჩვენი ახალგაზდა პოეტები: ს. აბაშელი, ი. გრიშაშვილი, ს. ფაშალიშვილი, ი. მჭედლიშვილი, გ. ქუჩიშვილი, ნ ჩხიკვაძე და გამოჩენილი იუმორისტები: პ. ირეთელი და ბ-ნი ეშმაკი. ლექციას, ხომ მოგეხსენებათ, თუ არა, ბ-ნი მ. წულუკიძე, ვინ წაიკითხავდა?!! არჩევდა ი. გედევანიშვილის პიესას „სინათლეს“. ამიტომ დიდ ბოდიშს ვიხდით დამსწრე საზოგადოების წინაშე, რომ დასახელებულ პირთაგან არც ერთი არ გამოცხადდა, გარდა ნ. ჩხიკვაძისა.

დანარჩენთა მოუსვლელობის მიზეზი, როგორც გამოირკვა შემდეგია.

ს. აბაშელი.—რადგანაც მზე იმ დღეს საუცხოვოდ ბრწყინავდა, ის ამ დროს მზის სხივებიდან ლექსებს სწნავდა.

ი. გრიშაშვილი.—პაემანზე წასულიყო.

ს. ფაშალიშვილი.—„სამშობლოს ნანგრევებში“ სულის სიმშვიდეს ეძებდა.

გ. ქუჩიშვილი.—ქუჩა-ქუჩა, რითმებსა ჰკრებდა.

ი. მჭედლიშვილი.—შიო მღვიმის მონასტერში, ბერათ შესულა.

ბ-ნი ეშმაკი.—რადგანაც ეშმაკი უხილავია, ამიტომაც ის არავის დაგვენახვა.

პ. ირეთელი.—წინა ღამეს სიზმარში ე. ნინოშვილი ენახა და ჩხუ-

ბი მოსვლოდათ და რადგან ამ სიზმარს ძალიან ემოქმედნა მასზე, მეორე დღეს ავათ გამხდარიყო.

დილის გამმართველნი: **სოსო და ლადო.**

მოწერილი ამბები

ოზურგეთი. არ იქნა და ვერაფერი ეშველა აქაურ ალვირ-წახსნილ შანტაჟისტების ვერაგობას. ეს ნაძირალები მოსვენებას არ აძლევენ მშვიდობიან მცხოვრებთ. ამ დღეებში მუქარის წერილი მიიღო აქაურმა ადგილობრივმა მკვიდრმა შ. ვ. ხუნდაძემ, რომელსაც ფულს სთხოვდნენ. ფული უნდა მიეტანა სადგურ ნატანების კლოზეტში და ქვის ქვეშ ამოედო, როგორც წერილში ეწერა. პოლიციას წინათვე შეეტყო ეს ამბავი და გაფაციცებით ადევნებდა თვალს, ვინ მივიდოდა ფულის ასაღებად. მართლაც მისულა ვინმე ს. ქარცივაძე, რომელიც იქვე დაუტუსაღებია ჟანდარმს. სასურველია ბოლო მოეღოს ამ მეტ ხორცთ ჩვენის დროისას.

აქაური.

ხონი. ბოლო არ ელება აქაურ მეფურნეების თავგასულობას. მესამე ხარისხის პურს 12 კ. ჰყიდიან, ხოლო რაკი 11 კაპეიკზე მეტის აღება აუკრძალეს სხვა ხრიკს მიმართეს: მეორე ხარისხის მაგიერ მესამეს ჰყიდიან, მესამის მაგიერ მეოთხეს.

ჭიათურა. სიზმარშიც არ დაგესიზმრებათ ის სისუფთავე, რასაც დ. ჭიათურაში ნახავთ, განსაკუთრებით იმ მიდამოებში, სადაც შავი ქვის წარმოებაა. რას არ შეხვდება კაცი ჭიათურის ქუჩებში: პირუტყვის გახრწნილ ამყრალებულ ლეშს, რომელიც ჰაერსა სწამლავს. ახლა შებძანდით აქაურ დუქან-სამიკიტნოებში და რესტორანებში და ნახეთ იქაური სისუფთავე, რაც გინდა მშიერი იყვეთ ვერაფერს შესჭამთ და მშიერივე გამოტრიალდებით. ვინ იცის ჭურჭელს რითი არ სწმენდამენ, ძველი შარვლით, პერანგის ნახევით, ერთი სიტყვით რაც ხელში მოხვდებათ იოლათ მიდიან. მერე და რას აკეთებენ ჩვენი სანიტარები ამ დროს? ისინი არხეინად ხვრინამენ და მხოლოდ მაშინ ეღვიძებათ, როდესაც რომელიმე ბობოლას ელიან, მხოლოდ მაშინ ირაზმებიან ცოცხებით და გაფაციცებულნი ჰგვიან ქუჩებში უწმინდურებას.

პიკარი.

* * *

(ნ. მ.)

ტურფავ გესმის?.. ყური მიგდე,
მომისმინე ეს სიტყვები,
მომისმინე და მიხვდები,
რომ სიმართლეს გეუბნები!..
—ნუ დაყნოსამ: ჰამბახ, იას,
ნუ ინდომებ სხვის ყვავილებს...
ნუ შესცქერი იმ შავ თვალებს...
დაგიმონებს!.. მოგატყუებს!..
ყურს ნუ უგდებ იმის ალერსს,
გაგიტაცებს .. შეგიყვარებს!..
ნუ დაყნოსამ ნაზ ყვავილებს...
გესმის, გესმის... გაგაბრუებს!..

პ. ფრანგიშვილი.

მ ტ რ ე ბ ს

შხანკოლას-

,,სულმნათო‘‘ პოეტ-შხანკოლაჯან
კარგად გიცნობ... გიცნობ შენა,
ის შენ არა ხარ, ხელობათ
რომ აიღე დიდთა კბენა?..
დაივიწყე დიმიტრემ რომ
დაგიმოკლა გრძელი ენა?..
ნელა, ნელა, ჰკუა თხელა,
დაიწყნარე სულის ქშენა.

„ჭკიპარტს“.

,,წკიპარტს‘‘ რაღა მოვახსენო
სხვას რომ იცავს ეგ საწყალი,
(ვაი ასეთ ,,მათრახისტებს‘‘
კი დაუდგეს ორივ თვალი.)
ვურჩევ „მათრახს‘‘ გადახედოს
რა მიუძღვის ცოდო-ბრალი,
იქნებ შერცხვეს ამ საბრალოს,
ჩაეგუბოს პირში წყალი.

„ჯაფარ-ფაშას“.

შენ!.. ჰო არავისთან—
არ მიგიძღვის თუმცა ცუდი,
მაგრამ ეს კი არის ასე,
რომ ქურდი ხარ, ქურდი-ქურდი.
ფსევდონიმი სხვას მოჰპარე
ივაგლახე გამიცუდდი,
ფიცი კი გვწამს, მაგრამ საგანს,
დამერწმუნე უჩანს კუდი.

ყველას ერთად.

ვინც რა გინდა, იგი როშეთ,
ვისაც გინდაო სწერეთ, ჩმახეთ,
კეთილი კაცის გალანძღვა-
პროფესიათ დაისახეთ.

სათაელი.

დ ე პ ე შ ა

დიდი-ჯიხაიში. „აზრის“ № 55-ში წერილის მოთავსებისათვის მასწავლებელმა მოსეშვილმა დუელში გამოიწვია კორესპონდენტი „კატუნია“. დუელი მოხდება ოთხშაბათს, ღამის თორმეტ საათზე, გიორგი ლორთქიფანიძის ბაღში. სეკუნდანტებათ მოწვეულნი არიან ადგილობრივი ფოსტალიონი და მისი სატრფო. ამბობენ მოსეშვილს როგორც გამოცდილ მსროლელს „კატუნია“ დაუჭრელი არ გადაურჩებაო.

გუშინწინ პედაგოგიურმა საბჭომ საგანგებო კრებაზე ერთხმათ გადაწყვიტა „კოტიკ“-ის შეკითხვაზე უმჯობესია გავჩუმდეთ, თორემ სიმართლე რომ გამოვამჟღავნოთ, ზედამხედველი გაგვიჯავრდება და მოსალოდნელია ამ საქმეს ცუდი შედეგი მოჰყვესო.

მომავალ კვირას, ჩვენში წაიკითხავენ სამ საინტერესო ლექციას. 1) ლექტორი ი. ქ–ძე წაიკითხავს შემდეგ თემაზე: „ლოთობა და მისგან გამოწვეულ მარცხებთან ბრძოლა“. 2) პ. ლ–ძე: „ნარდ-კარტის თამაში და მისი დადებითი მხარეები“. 3) ლ. ზემოხეთელი: „სოფლის კორესპონდენტის პირდაპირი მოვალეობა“. ნაწილი შემოსავლისა მიემატება სახალხო სახლის ასაშენებლათ გადადებულ თანხას; მიზანი სიმპატიურია და ვფიქრობთ მსმენელებიც ბევრი დაესწრება. ბილეთები ამ თავითვე იყიდება სტეფანე ვაშაკიძის რესტორანში.

?

დ ყვირილა. საჩქაროთ და საყოველთაოთ, ვაცხადებთ რომ ცნობილი „დესტვიტელნი სტატსკი“ მიკიტანი რევაზიშვილი ახლო მომავალში აპირებს გამართოს ადგილობრივ სასაფლაოზე სეირნობა ლატარია-ალეგრით, რასაკვირველია ,,ზურნოვოი ორკესტრით“, თვითონ კი ბ-მა რე—მ საკურთხობის დღეს 24 მაისს, ხსენებული სასაფლაოზე რიგიანათ იქეიფა დაფა-ზურნით და ეხლა საზოგადოებაც უნდა, რომ გამართოს ამ სამოთხის ბაღში. ვნახოთ

ლ 336 / 1914 / 2

როგორ ჯეროვან ყურადღებას მიაქცევს და რამდენი დაესწრება საზოგადოება ამ სეირნობას.

ნიკო-ბერი და ამხანაგობა.

სამტრედიისათვის

(გამოცანა)

სწორეთ, რომ შევაწუხე
ჟურნალ „ლახტის რედაქცია,
ამდენ გამოცანის ბეჭდვით
გამოულიე ქანცია.
მაგრამ რა ვქნა უნდ ალვნიშნო
ვინც მამაცი თვალთმაქცია,
ვინც ლოლიკა სიმართლისა,
ერთი წიხლით წააქცია...
არც მაღალი, არც დაბალი,
ღმერთსა სიმსხო მიუცია,
დასელთ ჯარში ირიცხება,
მათში უყვარს ხუნტრუცია.
თავი ლიდერათაც მოაქვს,
მამაცი და ტუტუცია.
თავსა მხსნელათ მოგაჩვენებს,
თორემ ისე უვიცია.
ბევრსა იმან თავის რჩევით
წიხლი ჰკრა და წაქცია,
უწინ მხსნელი თუ კი იყო
ბოლოს ზურგი შეაქცია.
ვინც ამასა გამოიცნობს
არა უნდა მას ფიცია,
„აზრში" „ბუკსის" წერილები
მთლათ საჩუქრათ მიმიცია...

შენც-ქე-იცი.

წერილი რედაქციის მიმართ

ბ. რედაქტორო! „ლახტის" მეათე ნომერში მოთავსებულია კორესპონდენცია „გურულის თავგადასავალი", რომელსაც ქვეშ აწერია „ოკიშობი" და რომელმაც დიდი მითქმა-მოთქმა გამოიწვია და დიდათ მისაყვედურებენ და მემუქრებიან. ამისათვის უმორჩილესად გთხოვთ, დამიხსნათ და დამიმოწმოთ, რომ მე მისი დამწერი არა ვარ და არც რაიმე დამოკიდებულება მაქვს თქვენ რედაქციასთან.

პატივისცემით ნინა (კოშია) ებრალიძე.

—

გამოწმებთ, რომ ზემოხსენებული „გურულის თავგადასავალი" არ ეკუთვნის ნინა ებრალიძეს და არც არასოდეს ყოფილა იგი ჩვენი თანამშრომელი.

რედაქცია.

წერილი ნიკორწმინდიდან

ლახტოსანო! რასაცა გწერ,
არ გეგონოს ჭორია...
ჩვენ სოფლის აფთიაქში,
ერთი პროვიზორია.
მართალია კაცსა ჰგავს,
არც ვირი, არც ჯორია,
მაგრამ მუდამ დღე მთვრალი,
გალეშილი მძორია.
რეცეპტს რომ მიუტანენ:
„აბა მოამზადეო!"
„ეხლა სადა მცალიან,
რა დროს გამიცხადეო!?
ეხლა წადი ხვალამდის,
ცოტა მოიცადეო!"
გეფიცებით მკითხველო,
თვით დამწერშა ვცადეო!
ნეტა საიდან შეხვდა,
ეს ამგვარი სენია,
სხვისთვის წამალს აკეთებს,
თვით კი მოსარჩენია
ასეთი საქციელი,
ყველასთვის საწყენია,
„ლახტით" თუ მოურჩება,
ესე ცუდი სენია.

რაჭველი.

შავი ჭირის მოლოდინში.

ექსკურსიაზე მოვდივარ,
წამოველ შორი გზიდანა,
მინდა ტფილისსაც დავხედო
ფუნიკულერის მხრიდანა.
თან მომაქვს ჭირი და სნება
ზურგზე მკიდია ტვირთათა,
შევაფუცხუნებ მამებსა
რომ იქცევიან დინჯათა.
ჩასძინებია „გალავას"
მიულულია თვალები,
ზარბაზანს მესვრის სიზმარში,
რომ გამომთხაროს თვალები.
სანიტარებიც არ სჩანან,
სიბინძურეა ქალაქში,
დამპალ-დუმპალით ვაჭრობენ
ყასაბ-ბაყლები ბაზარში.

ტფილისი სტამბა „შრომა" მუხრანის ქ.
რედაქტორ-გამომცემელი დ. მელაშვილი.